

Litteratur.

Priser paa nogle af de vigtigste Landbrugsprodukter og Produktionsmidler i Tidsrummet 1. Juli 1941—30. Juni 1942.

62. Meddelelse fra Det landøkonomiske Driftsbureau omhandler Prisforholdene for Landbrugets Produkter og Produktionsmidler i 1941—42. Den Prisstigning, som har kendetegnet de senere Aar, er ogsaa fortsat i 1941—42, men ikke i det yderst kraftige Tempo, som man var Vidne til i 1940—41. I Forsommeren 1941 blev den opadgaaende Tendens kendeligt svagere, og Prisen paa en Række Produkter som Eksportkvæg, Oksekød samt Korn og Mejeriprodukter holdt sig nogenlunde paa samme Niveau Aaret ud. Dette rolige Forløb i Prisudviklingen skyldes først og fremmest, at adskillige Varepriser efterhaanden er blevet nogenlunde fastlagt, dels ved de trufne Handelsaftaler og dels som Følge af Fastsættelsen af Maksimalpriser for en Række Produkter til Hjemmemarkedet. Ogsaa Krone­stigningen i Januar 1942 kan i visse Tilfælde have været medvirkende Aarsag.

Prisstigningen har ogsaa i Aar været størst for Planteprodukternes Vedkommende, gennemsnitlig ca. 23 pCt. mod ca. 50 pCt. Aaret før. Husdyrprodukterne taget under et steg i 1941—42 ca. 14 pCt. mod i Fjor ca. 43 pCt.

For Planteprodukterne gælder, at der er en beregnet Stigning i Kornpriserne paa 6—7 pCt. som Følge af Efterbetalingen for det afleverede Ligningskvantum. Kartofler og Hø er steget med henholdsvis 14 og 20 pCt., medens Halm og Sukkerroer steg med ca. 40 pCt.

Forskydningen i Frøpriserne er som sædvanlig stærkt uensartet. Prisen paa Runkelroefrø har holdt sig uforandret, medens Kaalroefrø steg ca. 30 pCt., og Hundegræsfrøet mere end fordobledes i Pris. Prisniveauet for Frø er som Helhed steget med ca. 50 pCt. Prisstigningen maa dog for visse Sorter sættes i Forbindelse med en nærmest mislykket Avl paa Grund af Udfrysning o. lign.

	Kr. pr. 100 kg			Forholdstal for 1941—42	
	1941 —42	1940 —41	1909 —14	1909-14 = 100	1940-41 = 100
Smør: Notering	389	375	209	186	104
do. do. † Tillæg.....	440	402	209	211	109
Ost, 20 pCt.	199	177	(57)	349	112
Flæsk	243	219	97	251	111
Æg.....	221	175	118	187	126
Slagtekøer, 1. Kl. lev. Vægt...	122	90	(55)	222	136
Kohuder	140	136	86	163	103
Smaagrise, Kr. pr. Stk.....	37	37	—	—	100
Kælvekøer, 1. Kl., Kr. pr. Stk..	710	541	—	—	131
Unge Heste, Kr. pr. Stk.	2148	1619	737	291	133
Indekstal for Husdyrprod.	225	198	100	225	114
Hvede ¹⁾	29,04	27,24	13,82	210	107
Rug	30,04	28,24	11,93	252	106
Byg, 2rd.	26,04	24,41	12,88	202	107
Hø	37,76	31,27	6,87	550	121
Kartofler, Sælgers St. Sjæll....	17,97	15,72	—	—	114
Sukkerroer	4,40	3,19	2,02	218	138
Indekstal for Planteprod.	277	225	100	277	123
Indekstal for Landbrugsproduk- ter ialt	231	201	100	231	115
Hørfrøkager	50,60	42,00	—	—	120
Sennepsfrøkager	60,00	45,00	—	—	133
Hvedeklid	22,00	21,33	11,15	197	103
Lucernemel	62,00	45,67	—	—	136
Kød- og Benmel	82,30	64,58	—	—	127
Kalksalpeter	23,63	21,58	(19,30)	122	109
Svovlsur Ammoniak.....	23,83	21,75	—	—	110
18 pCt. Superfosfat	—	13,13	5,92	—	—
40 pCt. Kaligødning.....	19,70	18,58	11,92	165	106
Indekstal for Kunstgødning....	165	151	100	165	109
Indekstal for:					
Bygningsomkostn. m. v.	304	286	100	304	106
Inventoryærdien paa en Bonde-	302	275	100	302	110

¹⁾ Korn = Maksimalpriser.

Prisudviklingen for Husdyrprodukterne har været mere rolig. Prisen paa Smaagrise og Kohuder har nærmest været uforandret, medens Mejeriprodukter, Flæsk og Eksportkvæg steg 9—13 pCt. Udsætterkøer, Kælvkøer og Heste viste størst Stigning, nemlig 30—37 pCt.

Produktionsmidlerne udviser som sædvanlig et meget uensartet Billede i prismæssig Henseende, hvilket dog for en Del skyldes visse stærkt rationerede Varer som Petroleum og Benzin.

Stigningen i Foderstofpriserne kan — bortset fra Hvedeklid, der kun er steget ca. 3 pCt. — anslaaes til omkring 30 pCt., medens Kunstgødning er steget ca. 9 pCt. Redskaber og Maskiner steg ca. 10 pCt. og Bygningsmaterialer ca. 6 pCt.

Taget som Helhed synes Aarets Prisændringer saaledes at have været Landbruget ret gunstige, men heroverfor bør imidlertid nævnes den stærkt formindskede Produktion samt den ringe Høst i 1941, og trods den stedfundne Prisudvikling maa man derfor regne med en betydelig Nedgang i Landbrugets Rentabilitet fra 1940—41 til 1941—42.

C. A. N.

En ny Bog om Roer.

Roer er kort og godt Titlen paa en lille Vejledning i Rodfrugtdyrkning, udarbejdet af Konsulent *L. Rasmussen*, København, og udgivet af Dansk Andels Gødningsforretning. Den kommer som Afløser for den af D. A. G. tidligere udsendte Bog: „Rodfrugtdyrkning“ af Konsulent *M. K. Kristensen*, Skanderborg.

I en kort Indledning faar man en Omtale af Rodfrugtdyrkningens hidtidige Udvikling og ligeledes af den Betydning, der kan tillægges den vel passede Roemark som Led i Sædskiftet og som Leverandør af mange og billige Foderenheder. Det store Udbytte pr. Arealenhed er en Forudsætning for billig Produktion. Et Par Tal fra Det landøkonomiske Driftsbureaus Beretning, som er anført, illustrerer paa udmærket Maade, at det virkelig forholder sig saaledes.

I de Landbrug, hvor der avles over 10 000 F. E. Roer pr. ha, var Produktionsprisen ca. 10 Øre pr. F. E. mod ca. 15 Øre pr. F. E. i Landbrug, hvor Udbyttet af Roer laa under 6 000 F. E. pr. ha. Saa forstaar man Sagens økonomiske Betydning og dermed Bogens Devise: „Vær omhyggelig med alle Arbejder paa Roemarken; der opnaas derved ikke alene det største Udbytte, men tillige ogsaa det billigste Kreaturfoder“.

Alle Forhold af Betydning for et godt Udbytte af Rodfrugtdyrkningen er omtalt, og man undres over, at det har været muligt paa ca. 80 Sider at give de mange Spørgsmaal en saa grundig Behandling, som Tilfældet er, men der er heller ikke medtaget noget overflødigt.

I Forbindelse med Omtalen af de forskellige anerkendte Stammer og Forsøgsresultater med disse vilde nogle Bemærkninger om, under hvilke Forhold man — ud fra dyrkningsmæssige Hensyn — skal foretrække Kaalroer for Runkelroer og de øvrige Bederoer, have været ønskelig, selv om de anførte Forsøgsresultater, opgjort landsdelsvis, giver nogen Vejledning. Det er Spørgsmaal, som man Gang paa Gang hører fremsat.

Bogen giver en grundig Redegørelse for Rodfrugternes Plads i Sædskiftet, deres Krav til Jordens Grundforbedring og til Gødskningen. Staldgødningens og Ajlens værdifulde Egenskaber faar en fyldig Omtale. Det gælder ogsaa de enkelte Kunstgødningsarter og deres Virkning. Især dette Afsnit er forsynet med gode Illustrationer.

I Afsnittet om Jordens Behandling, Roernes Saaning, Pasning og Optagning samt Opbevaring er ligeledes nedlagt alle de Erfaringer, som er indhøstet dels gennem Forsøg og dels gennem det praktiske Arbejde. Mange vigtige Forhold slaas fast i denne Bog. Særligt bør fremhæves Omtalen af Roetoppen. Der er værdifulde Oplysninger at hente.

Bogen, som i et vist Omfang vil blive stillet gratis til Raadighed, fremkommer som et Led i Oplysningsarbejdet. Den egner sig hertil i enhver Henseende; Forfatter og Udgiver vil høste megen Anerkendelse for det Bidrag, de hermed har givet.

C. A. N.

Udkomne Bøger.

Danmarks Mejeri-Statistik 1942. Danmarks Mejeri-Drifts-Statistik, 45. Aarsberetning (Regnskaber for 1941). Danmarks Smørpris-Statistik, 39. Aarsberetning (1. April 1941—31. Marts 1942). Udarbejdet af Kontoret for Mejeri-Statistik, Aarhus, ved L. P. Frederiksen. Udgivet ved Statstilskud af Udvalget for Mejeri-Statistik, 154 Sider. (Odense 1942).

Hedeselskabets Hedeundersøgelser. Beretning om Undersøgelserne i Ringkøbing Amt. Ved Afdelingsleder Fridlev Thøgersen. Udgivet af Hedeselskabets Afdeling for Undersøgelser og Forsøg. 30 Sider. (Viborg 1942).

Officiel Hanestambog (Nr. 150—204). Udarbejdet af Konsulent David Davidsen. Udgivet af Statens Fjerkræudvalg. 68 Sider. (Holbæk 1942).

Handelsberetning for Aaret 1941. Udgivet af Grosserer-Societetets Komite. 412 Sider. (Kbhvn. 1942).

Provinshandelskammeret. 41. Aarsberetning (1941—42). 88 Sider. (Kbhvn. 1942).

L. S.s Landbrugsplan 1942. 2. gennemsete Udgave. 191 Sider. (Kbhvn. 1942).

Gartneriets og Havebrugets Opgave og Betydning i dansk Samfundsliv. Af en Beretning afgivet til Landbrugsministeriet af det den 24. Juli 1930 nedsatte Udvalg for Gartneri og Havebrug. Ved Handelsgartner, cand. polit. Frøde Sørensen. 32 Sider. (Odense 1942).

Meddelelse fra Statens Redskabsprøver. Prøve med Kartoffelkogere. 4 Sider. (Kbhvn. 1942).

Roer. Af Konsulent L. Rasmussen. Udgivet af Dansk Andels Gødningsforretning. 81 Sider. (Kbhvn. 1942).

Dansk Tidsskrift-Index. 27. Aargang 1941. Systematisk Fortegnelse over Indholdet af ca. 260 danske og en Del andre nordiske Tidsskrifter. Udarbejdet af Biblioteksdirektør Th. Døssing og Biblioteksinspektør Robert L. Hansen. Udgivet af Statens Bibliotekstilsyn. 434 Sider. (Kbhvn. 1942).

Mindre Meddelelser.

Husdyrbestanden den 11. Juli 1942.

Paa Grundlag af Oplysninger fra ca. en Trediedel af Landkommunerne er der foretaget en Beregning af Hornkvæg-, Heste-, Høns- og Faarebestandens Størrelse i Landkommunerne den 11. Juli 1942. Til Sammenligning anføres tillige Tallene for Tællingerne den 12. Juli 1941 og den 29. Juni 1940.

Hornkvægbestanden i Landkommunerne. 1000 Stkr.

	^{11/7} 1942	^{12/7} 1941	^{29/6} 1940
Tyre, 1 Aar og derover	54	58	64
Stude, 1 Aar og derover	72	77	74
Køer og Kvier, som har kælvet ..	1391	1462	1591
Kvier, som ikke har kælvet	605	622	635
Kalve under 1 Aar	743	795	862
Hornkvæg ialt	2865	3014	3226

Den samlede Kvægbestand er saaledes formindsket med ca. 5 pCt. siden 1941 og med ca. 11 pCt. siden 1940. For Køernes Vedkommende har Nedgangen andraget henholdsvis ca. 5 og 13 pCt. i de samme Tidsrum.

Hestebestanden i Landkommunerne, 1000 Stkr.

	^{11/7} 1942	^{12/7} 1941	^{29/6} 1940
Hingste, 3 Aar og derover	4	4	4
Vallakker, 3 Aar og derover	193	201	200
Hopper, 3 Aar og derover	236	231	225
Plage, 1—3 Aar	100	95	93
Føl under 1 Aar	63	58	53
Heste ialt	596	589	575

Der har været en Stigning i det samlede Antal siden de foregaaende Tællinger. Den falder udelukkende paa Hopper og Tillæg, hvorimod Antallet af Vallakker er gaaet ned med ca. 8000 Stkr. siden 1941.

Hønsbestandene i Landkommunerne var den 11. Juli 1942 paa ialt 11,5 Mill. Stkr. Bortset fra Haner, hvoraf der var ca. 11 000 Stkr., fordeler Bestanden sig nogenlunde ligeligt mellem Høner og Kyllinger. Det samlede Antal Høns er siden 1941 gaaet ned med ca. 13 pCt. og siden 1940 med ca. 53 pCt.

Faarebestanden udgjorde den 11. Juli 1942 ialt 171 000 Stkr. Ved Landbrugstællingen den 15. Juli 1939 blev den opgjort til ca. 143 000 Stkr. og ved Faaretællingen den 7. Februar 1942 til ca. 105 000 Stkr.

Svinebestanden den 11. Juli 1942.

Paa Grundlag af Oplysninger fra ca. en Femtedel af samtlige Landkommuner, indhentet ved den ordinære Landbrugstælling den 11. Juli 1942, er der foretaget en Beregning af Svinebestandens Størrelse i samtlige Landkommuner den nævnte Dato. Resultatet er meddelt i nedenstaaende Tabel, hvor Tallene for de foregaaende Tællinger er anført til Sammenligning.

Svinebestanden i Landkommunerne (1000 Stkr.).

	^{11/7} 1942	^{18/6} 1942	^{2/5} 1942	^{7/2} 1942	^{12/7} 1941
Avlsorner	9	8	8	8	11
Første Gang drægtige Søer	61	48	37	20	76
Andre drægtige Søer	64	63	61	67	85
Diegivende Søer	30	31	32	34	53
Gold søer, der ikke er udsat til Slagtning	13	14	13	20	17
Udsættersøer til Slagtning	4	5	5	11	8
Pattegrise hos Søerne	253	251	256	246	442
Fravænnede Grise under 35 kg..	286	283	270	409	426
Svin paa 35—60 kg	295	257	276	387	409
Fedesvin paa over 60 kg	191	194	204	266	258
Svin ialt	1206	1154	1162	1468	1785

Den samlede Svinebestand er siden forrige Tælling forøget med godt 50 000 Stkr. Antallet af første Gang drægtige Søer er steget med ca. 13 000 Stkr.

Bogen om Kaninavl og Kaninhold.

I Begyndelsen af Juni Maaned i Aar udgav Landhusholdningsselskabet en Bog om: *K a n i n a v l o g K a n i n h o l d* af Konsulent *H. M. Olsen*. Der har vist sig saa stor Interesse for denne Haandbog i rationel Kaninavl, at 1. Oplag allerede kunde meldes udsolgt i sidste Halvdel af August. 2. Oplag, hvori der kun er foretaget mindre Rettelser, er under Trykning og vil foreligge i første Uge af September. Kaninavl og Kaninhold vil dermed være trykt i 7000 Eksemplarer.

Kursus i Plantesygdomme.

Samvirksomheden for landbrugsfagligt Oplysningsarbejde har under Overvejelse at lade afholde et Kursus for Landbrugslærere og Konsulenter i sidste Uge af Oktober Maaned. Kursuset, der vil blive afholdt i København, vil komme til at omhandle Plantesygdomme.

Nærmere Oplysninger om det paatænkte Kursus vil fremkomme dels i Tidsskrift for Landøkonomi's Hæfte 10 (1. Oktober) 1942 og dels gennem Meddelelser til Landbrugspressen. Kursusplan vil til sin Tid kunne faas ved Henvendelse til Landhusholdningsselskabet, Rolighedsvej 26, København V.

Landbrugets Prisforhold i Juli Maaned 1942.

(Ved Det landøkonomiske Driftsbureau).

Tabel 1. Priser i Kr. pr. 100 kg.

	1941			1942		
	Hele Aaret	Jan. -Juli	Juli Md.	Jan. -Juli	Juni Md.	Juli Md.
Landbrugsprodukter:						
Sødmælk (af Mejeri) ¹⁾	25,61	25,72	25,95	25,95	25,95	25,95
Smør, Notering	389	389	389	389	389	389
do. do. + Tillæg	437	440	445	445	445	445
Ost, 20 pCt.	198	197	199	199	199	199
Æg	201	181	190	221	226	236
Slagterisvin, (sl. V.)	237	236	236	247	248	248
Slagtekøer, Kbh., 1. Kl. (lev. V.)	122	117	131	127	132	135
Stude og Kvier, Esbjerg, 1. Kl. (lev. V.)	115	113	118	118	118	118
Smaagrise, Køge, Kr. pr. Stk. .	41	47	49	41	53	57
Kælvkøer, Odense, 1. Kl., Kr. pr. Stk. ²⁾	677	659	681	720	700	710
Unge Heste, Odense, Kr. pr. Stk.	1944	1833	2100	2210	2300	2300
Hvede,	28,42	28,00	28,00	29,25	29,25	29,25
Rug,	29,42	29,00	29,00	30,25	30,25	30,25
Byg, 2/r.,	25,42	25,00	25,00	26,25	26,25	26,25
Havre,	25,42	25,00	25,00	26,25	26,25	26,25
Hø	33,04	32,14	33,00	42,31	46,60	43,00
Kunstgødning:						
Kalksalpeter	23,21	23,06	23,40	23,71	23,00	23,00
Sv. Ammoniak	23,50	23,29	23,65	23,93	24,20	24,20
40 pCt. Kaligødning	19,67	19,68	19,85	19,71	19,75	19,75

1) Inkl. Tillæg.

2) Bestaaet Tuberkulinprøven.
Korn = Maksimalpriser.

Tabel 2. Prisindeks. (Femaaret 1909/14 = 100).

	1941			1942		
	Hele Aaret	Jan. -Juli	Juli Md.	Jan. -Juli	Juni Md.	Juli Md.
Landbrugsprodukter:						
Sødmælk	244	245	247	247	247	247
Smør, Notering	186	186	186	186	186	186
do. do. + Tillæg	209	211	213	213	213	213
Ost	347	346	349	349	349	349
Æg	170	153	161	187	192	200
Slagterisvin	244	243	243	255	256	256
Slagtekøer (København)	210	202	226	219	228	233
Stude og Kvier (Esbjerg)	189	185	193	193	193	193
Unge Heste (Odense)	264	249	285	300	312	312
Hvede	206	203	203	212	212	212
Rug	247	243	243	253	253	253
Byg, 2/r.	197	194	194	204	204	204
Havre	211	207	207	218	218	218
Hø	481	468	480	616	678	626
Kunstgødning:						
Kalksalpeter	120	119	121	123	119	119
40 pCt. Kaligødning	165	165	167	165	166	166
Vejet Prisindeks for:						
Mejeriprodukter	217	219	221	221	221	221
Husdyrprodukter, ialt	219	216	222	227	230	231
Korn	210	207	207	216	216	216
Planteprodukter, ialt	247	244	246	273	287	283
<i>Landbrugsprodukter, ialt</i>	221	218	224	231	234	235
Kunstgødning	169	168	169	169	167	167
Markfrø	238	238	238	366	366	366